

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ І НАВЧАННЯ**

***ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ XII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(звітної)***

5-19 березня 2018 р.

Київ – 2018

УДК 377.091.33:001(043.2)

Н 34

Рекомендовано Вченою радою Інституту професійно-технічної освіти НАПН України (протокол № 3 від 26 лютого 2018 року)

Науковий редактор:

Радкевич Валентина Олександрівна,

директор Інституту ПТО НАПН України, доктор педагогічних наук,
професор, дійсний член (академік) НАПН України

Рецензенти:

Єршова Людмила Михайлівна, заступник директора з наукової роботи ПТО НАПН України, доктор педагогічних наук, доцент

Пуховська Людмила Прокопівна, провідний науковий співробітник лабораторії зарубіжних систем професійної освіти і навчання ПТО НАПН України, доктор педагогічних наук, професор

Н 34

Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: збірник матеріалів XII звітної Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 5-19 березня 2018 р.) / Інститут професійно-технічної освіти НАПН України / за заг. ред. В. О. Радкевич. – К. : ПТО НАПН України, 2018. – 280 с.

У збірнику матеріалів конференції висвітлено теоретичні і методичні засади модернізації професійної освіти, інноваційний зарубіжний досвід розвитку професійної освіти і навчання, організаційно-педагогічні засади консультування учнівської молоді з планування та реалізації професійної кар'єри, методичні засади дистанційного професійного навчання, проблеми і перспективи розроблення проектних технологій професійної підготовки майбутніх фахівців, перспективні напрями стандартизації фахової передвищої освіти та створення інформаційно-освітнього середовища закладів професійної (професійно-технічної) та передвищої освіти.

Збірник адресований науковцям, докторантам, аспірантам, педагогічним працівникам закладів професійної (професійно-технічної) та перед вищої освіти, структурних навчальних підрозділів підприємств.

Матеріали, що включені до збірника, подані в авторській редакції.

РОЗДІЛ 4. ІННОВАЦІЙНИЙ ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД У РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ І НАВЧАННЯ.....	152
Людмила Пуховська ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА І НАВЧАННЯ В КРАЇНАХ ЄС: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ.....	152
Олександра Бородієнко РОЗВИТОК СИСТЕМ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ І НАВЧАННЯ У КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	155
Веронія Мартинюк, Артурс Хомінс ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ БАЛТІЇ (на прикладі Латвії).....	157
Олександр Радкевич НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМ УЧНІВСТВА В КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	159
Наталія Корчинська МАЙБУТНЄ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ У СКАНДИНАВСЬКИХ КРАЇНАХ	162
Владислав Белан ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОСВІТИ ПОЛЬЩІ Й УКРАЇНИ.....	163
Ірина Дрозіч ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ КУХАРІВ У ПРОВІДНИХ КРАЇНАХ ЄВРОПИ	165
Сніжана Леу BREXIT: СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ РЕФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ І НАВЧАННЯ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ	168
Даша Вороніна-Пригодій ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ В УКРАЇНІ ТА НІМЕЧЧИНІ: ЗМІСТ І ЦІЛІ ПРЕДМЕТА.....	171
Махира Малишева ГАЛУЗЕВА СТРУКТУРА ГОТЕЛЬНО-ТУРИСТИЧНОЇ ОСВІТИ В ТУРЕЧЧИНІ.....	173
Тетяна Пилип РОЗВИТОК МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ-ТЕРАПЕВТІВ У ВЗАЄМОДІЇ ІЗ ЗАРУБІЖНИМИ ПАРТНЕРАМИ	175
Наталія Юрченко МОДЕЛЬ ДВОСТОРОННЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ У ШВЕЙЦАРІЇ ...	177

На жаль, реформи, які за останні роки проводяться в системі професійної освіти і навчання цих країн, не завжди бувають успішними. Так, у всіх чотирьох країнах Північної Європи уряди намагалися зміцнити або відновити систему учнівства з метою забезпечення плавного переходу від навчання до праці молодих людей, які не обрали академічного шляху. Ці ініціативи мали успіх у Норвегії та Данії, але вони не дуже успішні в Швеції та Фінляндії [2].

Причиною цьому може бути обмежене розуміння політиками прагнень кількох зацікавлених сторін та загальної динаміки системи професійної освіти і навчання, що обмежує дію освітніх реформ.

Дані проблеми є свідченням того, що системи учнівства залежать від складних інституційних умов залучення роботодавців до висококваліфікованої підготовки та зацікавлення молодих людей системою учнівства.

Цими умовами можуть бути: активна участь організацій, які діють на ринку праці, сертифікація та захист майстерності, відкриті вакантні місця у поділі роботи на професіональну трудову діяльність, контроль за якістю навчального процесу на робочому місці та можливості для кар'єрного росту після завершення навчання в системі професійної освіти, включаючи доступ до вищої професійної освіти [2].

Список використаних джерел:

1. Olofsson Jonas, Persson Daniel. The Swedish model of vocational education and training – establishment, recent changes and future challenges. *The future of VET in the Nordic Countries*. 2014. URL: http://nordvet.dk/indhold/uploads/report1a_se.pdf
2. Smeds Mia. Vocational education and training – ‘dead end’ or pathway to higher education? URL: <http://www.justed.org/vocational-education-and-training-dead-end-or-pathway-to-higher-education/>

Владислав Белан,
молодший науковий співробітник лабораторії
електронних навчальних ресурсів Інституту
професійно-технічної освіти НАПН України

ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОСВІТИ ПОЛЬЩІ Й УКРАЇНИ

На сьогоднішній день розвиток технологічних засобів телекомунікацій і зв'язку, масове поширення та використання мультимедійних комп'ютерних програм створює об'єктивні передумови для удосконалення освітніх технологій, зокрема, й для впровадження нових форм здобуття освіти широкими верствами населення.

Однією з таких форм є інформатизація освіти, яку в новій комплексній стратегії розвитку ЄС «Європа 2020» і, відповідно, програмі «Освіта та професійна підготовка 2020» (Education and Training 2020 – ET 2020), було визначено одним із пріоритетних і головних напрямів рамкової цифрової

компетентності, якою мають володіти рівноцінно, як вчителі, так і викладачі разом з учнями/студентами.

Крім того, цифрова компетентність розглядається як один із ключових факторів освіти, у т.ч., відкритої, у програмі «Освіта та професійна підготовка 2020» (Education and Training 2020 – ET 2020) [1]. Цифрова компетентність передбачає впевнене та критичне використання доступних технологій інформаційного суспільства для повсякденного спілкування, роботи та відпочинку.

Варто зазначити, що Європа була піонером онлайн-навчання (Британський відкритий університет, Тюбінгенський університет), проте за останні десятиріччя лідерство у сфері MOOC (*Massive open online course* – Масові відкриті онлайн-курси) перемістилось у США, де потужно працюють такі провайдери онлайн-освіти як Coursera, Udacity і edX, пропонуючи понад 400 різних курсів для навчання з охопленням біля 3 млн. осіб, які навчаються.

На противагу цьому сценарію було створено Комплексну програму реалізації європейської стратегії інформатизації освіти, яка передбачає виведення локальних електронних освітніх ресурсів на загальноєвропейський і загальносвітовий рівні. На порядок денний винесено створення стратегічних партнерств, таких, наприклад, як Європейська Асоціація Університетів, в яких здійснюється дистанційне навчання (European Association of Distance Teaching Universities), яке розвинулося, у тому числі, завдяки інформатизації освіти. За даними спеціального дослідження на період започаткування програми лише третина із 200 європейських університетів мала відповідний досвід у цьому напрямі.

Деякі польські університети також належать до Європейської Асоціації Університетів, в яких безпосередньо здійснюється інформатизація освіти, завдяки спеціалізованим центрам (осередкам) дистанційного навчання, які діють при них. У цих центрах, зокрема, здійснюється підготовка майбутніх вчителів професійних технічних предметів (назва спеціальності відповідає Польській рамці кваліфікацій). Серед них: Гірничо-металургійна академія у Кракові та діючий при ній Центр електронного навчання (пол. Centrum e-Learningu Akademii Górniczo-Hutniczej), який функціонує ще з 1996 року, що є одним з найдавніших у Польщі, а також Польський віртуальний університет (пол. PUW – Polski Uniwersytet Wirtualny) [2].

На жаль, вітчизняних університетів, які належать до Європейської Асоціації Університетів, в яких безпосередньо здійснюється інформатизація освіти, немає, але є подібні за функціями центри дистанційного навчання, зокрема: Український центр дистанційної освіти (при НТУУ «КПІ» ім. І. Сікорського), Центр Дистанційної Освіти ВНТУ та Факультет дистанційного навчання Хмельницького національного університету [3].

Серед вищезазначених центрів дистанційного навчання значний досвід дистанційного навчання накопичено Польським віртуальним університетом (надалі – ПВУ; заснований у 2002 р.), який є одним із лідерів серед подібних закладів Центрально-Східної Європи. Упродовж своєї 15-річної історії

діяльності університет здійснивши підготовку понад 20 тисяч випускників.

Студенти та учні онлайн-курсів ПВУ здобувають знання під керівництвом вчителя, при цьому працюючи у групах, і виконуючи індивідуальні та групові завдання. Вони беруть участь у різноманітних дискусіях, комунікуючи через Інтернет (дискусійний форум, чат). При цьому учні та студенти використовують електронні підручники. Вчитель уважно стежить за графіком і часом, активізує учнів, ставить завдання, веде дискусію, відповідає на питання, оцінює виконану роботу. Його роботу контролюють опікуни, які перевіряють діяльність студентів та керівників, а також контролюють правильний курс навчання.

Під час онлайн-навчання студент (учень) має пройти різні форми перевірки знань (наприклад, тести, вікторини, індивідуальні та групові роботи).

Осередком для навчання, місцем зустрічі та місцем спільної роботи є платформа дистанційного навчання. Навчальна платформа дозволяє керівнику контролювати роботу студента, на підставі якої ставиться відповідна остаточна оцінка. Оцінка впливає як на основну цінність і суть виконаних завдань, так і діяльність студентів на дискусійному форумі. Велике значення під час навчання у Польському віртуальному університеті має вміння працювати у групі та спілкуватися з іншими людьми для обміну ідеями та досвідом.

Насамкінець зазначимо, що кожен з учнів має скласти екзамен у будівлі Польського віртуального університету [4].

Список використаних джерел:

1. European Commission /EACEA/ Eurydice, 2013. Education and Training in Europe 2020: Responses from the EU Member States. Eurydice Report. Brussels: Eurydice.
2. European Association of Distance Teaching Universities. Режим доступу: <https://eadtu.eu/members/current-members>
3. Перелік центрів дистанційного навчання, рекомендованих Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України. Режим доступу: <http://vnz.org.ua/dystantsijna-osvita/tsentry-do>
4. Polski Uniwersytet Wirtualny. Kursy online. Режим доступу: <https://www.puw.pl/pl/kursy>

Ірина Дрозіч,

методист ДНЗ «Хмельницький центр професійно-технічної освіти сфери послуг»

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ КУХАРІВ У ПРОВІДНИХ КРАЇНАХ ЄВРОПИ

В умовах входження України до європейського простору важливою є проблема зближення освітніх парадигм, фундаментальних принципів, методологічних підходів у конструюванні змісту й упровадженні